

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖЕНО

Студентська рада Хмельницького
національного університету
протокол від 25.05.26 № 4
Голова Студентської ради

 Анастасія АНТОНОВА

В.о. ректора Хмельницького
національного університету
Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

27.07.2026 № 77

Наукове товариство студентів та молодих
вчених Хмельницького національного
університету

протокол від 19.06.26 № 6

Голова Наукового товариства

 Інна ЧАЙКОВСЬКА

ПОЛОЖЕННЯ
про систему забезпечення академічної доброчесності
у Хмельницькому національному університеті

УХВАЛЕНО:

Вченою радою Хмельницького
національного університету
(перша редакція)
протокол від 26.09.2019 №2

УХВАЛЕНО ЗМІНИ:

Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 24.06.2021 №18
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 30.06.2022 №18
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 31.08.2023 №2
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 27.06.2024 №13
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 26.09.2024 №2
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 30.01.2025 №7
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 25.06.2026 №21

Хмельницький

Преамбула

Хмельницький національний університет (далі – Університет) – це інноваційний, відкритий, багатoproфільний заклад вищої освіти, що поєднує традиції академічної доброчесності з сучасними управлінськими практиками, цифровими технологіями та принципами сталого розвитку. Одним із важливих пріоритетів діяльності Університету є не лише підготовка високопрофесійних фахівців, а й виховання нового покоління студентської молоді, здатної відповідати вимогам сучасного ринку праці та бути рушієм інновацій і соціальних змін, створюючи сучасне, відкрите та ціннісно орієнтоване освітнє середовище, яке пропагує культуру якості освіти.

В Університеті, поряд із пріоритетом академічних цінностей, здійснюється формування у свідомості здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників ідеалу гармонійної та високоморальної особистості, розбудова сприятливого освітнього середовища на засадах довіри і взаємоповаги, що сприяє впровадженню дієвої внутрішньої політики із забезпечення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

1 Загальні положення

1.1 Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті (далі – Положення) розроблене відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про академічну доброчесність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Постанови КМУ «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» від 26.08.2021 № 897, Постанови КМУ «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів» від 17.11.2021 р. № 1197, з урахуванням Листів МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти», від 15.08.2018 № 1/11-8681 «Рекомендації щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)», від 20.05.2020 № 1/9-263 «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності», Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності (рішення НАЗЯВО від 29 жовтня 2019 р., протокол № 11), Стратегії розвитку Хмельницького національного університету на 2026-2030 рр., Статуту Хмельницького національного університету, Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (далі – Кодекс), Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Хмельницького національного університету, Положення про приймальну комісію Хмельницького національного університету, Положення про організацію освітнього процесу у

Хмельницькому національному університеті, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у Хмельницькому національному університеті, Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті, Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук у ХНУ, Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Хмельницькому національному університеті, Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій в Хмельницькому національному університеті, Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб Хмельницького національного університету, Політики використання штучного інтелекту в Університеті Порядку перевірки академічних творів суб'єктів академічної діяльності Хмельницького національного університету на дотримання академічної доброчесності тощо.

1.2 Метою цього Положення є встановлення базових засад щодо запобігання, перешкоджання проявам академічної недоброчесності та припинення таких фактів шляхом навчання, керівництва і наставництва, а також через створення позитивного, сприятливого й доброчесного освітнього і наукового середовища в Університеті.

1.3 Положення є складником нормативної бази системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті, застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству.

2 Глосарій

Автор – фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину).

Академічна відповідальність – захід для забезпечення академічної доброчесності, що полягає у застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкцій, визначених цим Положенням, Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки.

Академічна доброчесність – сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності.

Академічний твір – твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проекту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством.

Апеляція – форма оскарження учасником освітнього процесу рішень щодо вхідного, поточного, підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти або звернення до кого-, чого-небудь за підтримкою, порадою з метою перегляду попередніх рішень.

Джерело інформації – друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Кваліфікаційна робота – навчально-наукова (наукова) робота, яка може виконуватися на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти та/або освітніх програм.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня доктора філософії виконується у формі дисертації.

Лексема – (від грец. – «слово», «вираз», «мовний зворот») – слово як самостійна значеннєва одиниця, яку в мовознавстві розглядають у сукупності всіх форм і значень.

Навчальна робота – результат виконання здобувачем вищої освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи в іншій формі.

Оприлюднення (розкриття перед публікою) твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

Потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, зокрема зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, зокрема й ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи в інших організаціях.

Санкція за порушення академічної доброчесності – захід впливу на фізичну особу, яка вчинила порушення академічної доброчесності, визначений цим Положенням, Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки.

Система Anti-Plagiarism – спеціалізований програмний засіб, розроблений Університетом, для виявлення текстових збігів та запобігання порушень академічної доброчесності в академічних творах суб'єктів академічної діяльності Університету.

Система StrikePlagiarism – спеціалізований програмний засіб для перевірки академічних творів на унікальність за допомогою автоматичного

пошуку схожості між текстом і доступними ресурсами внутрішніх баз даних і мережі Інтернет (зокрема перевірки тексту іншою мовою (іншими мовами); для виявлення фрагментів тексту, що мають високу ймовірність написання штучним інтелектом).

Суб'єкти академічної діяльності – педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші вчені, здобувачі вищої освіти, вступники, учасники та організатори конкурсів, експерти у сфері освіти і науки, суб'єкти освітньої діяльності, суб'єкти наукової діяльності.

Текстові збіги – повна або часткова тотожність / ідентичність / схожість / подібність фрагментів тексту (не видозмінених або модифікованих), що присутня в академічному творі.

Унікальність твору (роботи) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має текстових та візуальних збігів з іншими публікаціями (окрім правомірно оформлених запозичень), до загального обсягу матеріалу.

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, зокрема згенерований за допомогою систем генеративного штучного інтелекту, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Штучний інтелект (ШІ) – як інструмент: організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань.

3 Цінності, принципи та правила академічної доброчесності

3.1 Основними принципами та фундаментальними цінностями академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в Університеті є: законність; чесність та порядність; довіра; взаємна повага; справедливість; відповідальність; прозорість і публічність; стійкість; рішучість; нетерпимість (нульова толерантність) до порушень академічної доброчесності; пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності; уникнення конфлікту інтересів.

3.2 Суб'єкти академічної діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених законами України, нормативними документами Університету та цим Положенням.

Суб'єкти академічної діяльності зобов'язані формувати та утверджувати культуру академічної доброчесності в академічній спільноті Університету.

3.3 Академічна доброчесність у педагогічній, науково-педагогічній, науковій та організаційно-управлінській діяльності зобов'язує до:

- забезпечення функціонування системи забезпечення академічної доброчесності;
- додержання норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- обов'язкового слідування фундаментальним цінностям, принципам і правилам академічної доброчесності, сприяння формуванню академічної доброчесності на основі власного прикладу;
- поваги до гідності, прав, свободи та законних інтересів усіх учасників освітнього процесу, дотримання етичних норм;
- неухильного дотримання антикорупційного законодавства та внутрішніх антикорупційних політик, запобігання та протидії будь-яким проявам корупції;
- об'єктивного та неупередженого виконання своїх посадових обов'язків, що забезпечує якість і доброчесність у сфері вищої освіти, зокрема доброчесне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти на основі заздалегідь визначених, оприлюднених, зрозумілих вимог до виконання навчальних завдань та чітких оприлюднених критеріях;
- участі у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти та сприяння їх постійному покращенню;
- здійснення власної діяльності на основі надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань, формулювання або формування висновків і рекомендацій за результатами досліджень на основі належних доказів і фактів;
- перевірки надійності і достовірності інформації, що надається здобувачам вищої освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- стимулювання та заохочення суб'єктів академічної діяльності до дотримання академічної доброчесності;
- неухильного дотримання принципів академічної доброчесності, вчасного, неупередженого, невибіркового реагування на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припинення таких порушень, застосування до здобувачів вищої освіти заходів реагування на порушення академічної доброчесності;
- забезпечення прозорості наукових досліджень шляхом надання достовірної (правдивої) інформації про первинні дані дослідження, використані/застосовані методи, методики, матеріали, обладнання тощо, про порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну дослідницьку діяльність;
- виокремлення і розмежування результатів власної наукової діяльності та результатів наукової діяльності інших осіб, зазначення посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності та етики академічних відносин;

– негайного повідомлення уповноваженому органу та/або особі про випадки порушення академічної доброчесності.

3.4 Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти та вступників під час реалізації освітнього процесу зобов'язує до:

– дотримання норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;

– обов'язкового слідування фундаментальним цінностям та принципам і правилам академічної доброчесності, сприяння формуванню академічної доброчесності на основі власного прикладу;

– поваги до гідності, прав, свободи та законних інтересів усіх учасників освітнього процесу, дотримання етичних норм;

– неухильного дотримання антикорупційного законодавства та внутрішніх антикорупційних політик, запобігання та протидії будь-яким проявам корупції;

– відповідального ставлення до своїх обов'язків, вчасного та самостійного виконання всіх вступних, навчальних завдань, дослідної роботи, контрольних заходів тощо, крім випадків, якщо виконання завдання передбачає участь декількох осіб (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– участі у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти та сприяння їх постійному покращенню;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної, науково-дослідної, творчої діяльності, про використані джерела, отримані результати досліджень та виконані роботи;

– виконання навчальних, наукових та інших академічних завдань самостійно, не вдаючись до плагіату, списування, фабрикації, фальсифікації чи інших форм порушення академічної доброчесності;

– участі у процедурах запобігання та виявлення академічного плагіату;

– виокремлення і розмежування результатів власної інтелектуальної творчої діяльності та результатів такої діяльності інших осіб (об'єкта, згенерованого штучним інтелектом), зазначення посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;

– неухильного дотримання принципів академічної доброчесності незалежно від зовнішнього контролю, до стійкості щодо будь-яких спонукань до порушення встановлених правил;

– підтримання культури академічної доброчесності в університетському середовищі, політики нульової толерантності до її порушення, сприяння запобіганню порушенням;

– відповідальності за порушення академічної доброчесності та етики академічних відносин;

– негайного повідомлення уповноваженому органу та/або особі про випадки порушення академічної доброчесності.

3.5 Академічна доброчесність під час створення та оприлюднення академічних творів зобов'язує до:

- дотримання цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

- непорушення прав інтелектуальної власності, дотримання норм цитування та зазначення використання результатів інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи з посиланням на відповідне джерело інформації та/або на відповідного автора;

- зазначення всіх авторів в оприлюдненому академічному творі, виокремлення внеску автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб; зазначення інших осіб, які брали участь у роботі з твором (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб;

- наведення достовірної інформації, зазначення та застереження у разі наведення припущень чи недоведених тверджень;

- у разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, повідомлення про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи на її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, з Політикою використання штучного інтелекту в Університеті.

- обов'язкового зазначення у разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю);

- обов'язкового оприлюднення у Інституційному репозитарії Університету текстів творів, прийнятих до захисту дисертацій, кваліфікаційних робіт, підписаних кваліфікованим електронним підписом, із наданням вільного доступу до них;

- нетерпимості (нульової толерантності) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності.

3.6 Академічна доброчесність під час оцінювання результатів академічної діяльності передбачає:

- дотримання права суб'єкта академічної діяльності на доброчесне оцінювання результатів його академічної діяльності;

- здійснення оцінювання персональних (індивідуальних) результатів діяльності особи, досягнутих нею особисто, або результатів діяльності авторського колективу із дотриманням цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання; процедур оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання; за допомогою методів та інструментів оцінювання, що здатні забезпечити досягнення мети оцінювання; за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності

та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами); за відсутності конфлікту інтересів або після його врегулювання в порядку, встановленому законодавством; за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою;

– заборону оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її академічної діяльності.

3.7 Академічна доброчесність в експертній діяльності зобов'язує осіб, які здійснюють експертну діяльність у межах процедур забезпечення якості освіти, проведення конкурсів, здійснення наукової і науково-технічної експертизи, рецензування академічних творів, наукових і науково-технічних проєктів, інших процедур у сфері освіти і науки, дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, порядку проведення відповідних процедур згідно з законодавством України, встановленими нормативно-правовими актами, стандартами вищої освіти, внутрішніми положеннями тощо, забезпечувати об'єктивність, неупередженість і незалежність оцінювання, уникати конфлікту інтересів, дотримуватися принципів конфіденційності, відповідальності та прозорості, не допускати порушень академічної доброчесності.

3.8 Академічна доброчесність під час організації і проведення конкурсів зобов'язує організатора(ів) конкурсу чітко визначати категорії осіб/суб'єктів, які можуть брати участь у конкурсі; створювати рівні умови для всіх учасників конкурсу на всіх етапах його проведення; визначати, заздалегідь оприлюднювати чіткі і зрозумілі правила проведення конкурсу та забезпечувати їх безумовне дотримання.

У правилах проведення конкурсу визначати вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учасниками конкурсу, членами журі та конкурсної комісії, іншими особами, залученими до проведення конкурсу, здійснення експертизи чи оцінювання, визначати заходи реагування на порушення академічної доброчесності.

Учасник конкурсу повинен виконувати всі конкурсні завдання самостійно, демонструвати результати виключно власної діяльності, крім випадків, якщо виконання конкурсного завдання передбачає участь декількох осіб або якщо внутрішнім актом дозволено одержання допомоги для виконання конкурсного завдання.

4 Види порушень академічної доброчесності

4.1 Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, якій характерні одна або кілька таких ознак:

1) обман – свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;

2) несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій: порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого; упереджене оцінювання результатів академічної діяльності; застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності; надання або отримання незаслуженої переваги;

3) бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами;

4) привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

4.2 Основними видами порушень академічної доброчесності є:

1) **відчуження авторства** – це передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його (її) автором. Авторство вважається відчуженим з моменту оприлюднення академічного твору (його частини) під іменем особи, яка не є його (її) автором;

2) **академічний плагіат** – це оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи у навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів) (за наявності інформації про автора/авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору;

3) **приписування авторства** – це оприлюднення твору, серед авторів якого зазначена особа, яка не брала участі у його створенні;

4) **самоплагіат** – це оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення. Не вважається самоплагіатом оприлюднення в дисертації на здобуття наукового ступеня раніше опублікованих власних наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення;

5) **фабрикація** – це вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності;

6) **фальсифікація** – це свідома зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності;

7) **недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом** – це оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи у супровідних матеріалах до нього;

8) **недоброчесне оцінювання** – це свідоме порушення вимог щодо оцінювання, визначених Законом про академічну доброчесність, законодавством, внутрішніми актами, умовами конкурсу, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності;

9) **несамостійне виконання завдання** – це виконання навчального, конкурсного завдання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, із залученням не дозволених для використання джерел інформації, технічних засобів та/або недозволеної допомоги іншої особи (інших осіб). Несамостійне виконання навчальних, конкурсних завдань може здійснюватися у формі списування, виконання завдання іншою особою чи в іншій формі, визначеній актами законодавства, внутрішніми актами або правилами проведення конкурсу;

10) **недозволена допомога** – це надання допомоги, не передбаченої умовами навчального, конкурсного завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки результатів академічної діяльності;

11) **академічний саботаж** – це діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, здобувача вищої освіти, вступника, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності;

12) **схиляння до порушення академічної доброчесності** – це прохання, вмовляння, доручення (вказівка), погроза, примушування, тиск чи будь-яка інша форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності. Особа, яку схиляють до порушення академічної доброчесності, зобов'язана відмовитися від вчинення такого порушення та невідкладно, не пізніше наступного робочого дня, повідомити про це уповноважений орган або уповноважену особу;

13) **інституційні порушення академічної доброчесності** Університету:

- надання, поширення Університетом, видавництвом Університету недостовірної інформації щодо власної академічної діяльності та/або академічної діяльності педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, здобувачів вищої освіти;

- бездіяльність щодо розбудови системи та/або механізмів чи правил забезпечення академічної доброчесності;

- безпідставне залишення без розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності;

- невжиття заходів, спрямованих на виявлення порушень академічної доброчесності;
- невжиття заходів щодо реагування на встановлені факти порушення академічної доброчесності.

5 Складники системи забезпечення академічної доброчесності в Університеті

5.1 Система забезпечення академічної доброчесності в Університеті включає нормативну та інформаційну бази, Комісію з питань академічної доброчесності, уповноважених осіб, органи супроводу та контролю. Вона також охоплює інструментарій впровадження й моніторингу встановлених правил, процедуру розгляду фактів порушень, порядок застосування заходів реагування та механізм їх оскарження.

5.2 До нормативної бази системи забезпечення академічної доброчесності Університету належать такі документи:

- Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету;
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті;
- Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Хмельницького національного університету;
- Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Хмельницькому національному університеті;
- Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у Хмельницькому національному університеті;
- Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб Хмельницького національного університету;
- Порядок перевірки академічних творів суб'єктів академічної діяльності Хмельницького національного університету на дотримання академічної доброчесності;
- Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Хмельницькому національному університеті про присудження ступеня доктора філософії;
- інші нормативні документи щодо здійснення відповідних видів освітньо-наукової діяльності в Університеті, у яких, зокрема, відображаються питання академічної доброчесності.

5.3 Інформаційна база, за допомогою якої популяризуються принципи академічної доброчесності та підвищується рівень обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності в Університеті з питань академічної доброчесності, має такі основні складові:

- сайт Хмельницького національного університету;
- сайт відділу забезпечення якості вищої освіти Університету (рубрика сайту «Академічна доброчесність»);
- інформаційні та методичні матеріали, присвячені інформаційній грамотності та дотриманню академічної доброчесності (рубрика «Академічна доброчесність» на сайті Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету);
- матеріали, присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед суб'єктів академічної діяльності (банери, інфографіка, роздаткові матеріали тощо).

5.4 Комісія із забезпечення академічної доброчесності є органом, уповноваженим розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи щодо реагування (санкції) на порушення академічної доброчесності.

5.5 Управління процесом дотримання академічної доброчесності та контроль за ефективністю (дієвістю) функціонування системи забезпечення академічної доброчесності в Університеті здійснюється на всіх рівнях системи внутрішнього забезпечення якості через уповноважених осіб і органи супроводу та контролю за дотриманням академічної доброчесності:

- на інституційному рівні – ректор, проректори Університету згідно із розподілом повноважень, Комісія із забезпечення академічної доброчесності, Вчена рада, Постійно діюча комісія Вченої ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, відділ забезпечення якості вищої освіти – здійснюють управління процесом дотримання академічної доброчесності в освітній, науковій та в інших сферах діяльності Університету через стратегічне планування, розроблення та впровадження внутрішніх нормативних документів і процедур забезпечення академічної доброчесності, організацію та координацію відповідних заходів, через здійснення моніторингу й періодичного оцінювання ефективності функціонування системи, прийняття відповідних управлінських рішень, спрямованих на формування сучасного, відкритого та ціннісно орієнтованого освітнього середовища, що утверджує культуру якості освіти, академічну доброчесність;

- на рівні структурних підрозділів – управління процесом забезпечення академічної доброчесності в освітній, науковій діяльності та адмініструванні Університету шляхом упровадження і дотримання встановлених правил та процедур, проведення профілактичних і просвітницьких заходів, моніторингу виконання вимог академічної доброчесності та реалізації заходів щодо запобігання її порушення. Запобігання проявам академічної недоброчесності здійснюється під час проведення вступної кампанії, організації освітнього процесу, підготовки навчальних і навчально-методичних видань, виконання наукових досліджень, діяльності наукових журналів, проведення наукових заходів, захисту дисертацій, процесах адміністрування та управління Університетом тощо.

- на рівні факультетів – декан факультету, заступники декана – здійснюють управління процесом дотримання академічної доброчесності в

освітньому процесі, науковій діяльності та в інших сферах діяльності факультету через інформування суб'єктів академічної діяльності про неприпустимість порушення академічної доброчесності та встановлення зворотного зв'язку з різними групами внутрішніх стейкхолдерів шляхом проведення опитувань, через реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності;

- на рівні кафедри – завідувач кафедри, гарант освітньої програми, науково-педагогічні і педагогічні працівники, співробітники – здійснюють управління процесом дотримання академічної доброчесності через інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення академічної доброчесності та встановлення зворотного зв'язку з ними шляхом проведення опитувань, обов'язкову перевірку навчальних робіт здобувачів вищої освіти на дотримання вимог академічної доброчесності (зокрема за допомогою спеціалізованих програмних засобів), реалізацію інших заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності;

- на рівні здобувачів вищої освіти – органи студентського самоврядування, первинна профспілкова організація студентів Університету, наукове товариство студентів та молодих вчених університету – здійснюють популяризацію принципів академічної доброчесності, інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення цінностей і принципів академічної доброчесності; проводять заходи щодо запобігання проявам академічної недоброчесності.

5.6 Інструментами впровадження принципів академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності є:

- декларування суб'єктами академічної діяльності зобов'язання дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності у разі прийняття на роботу, зарахування на навчання;

- інформаційно-консультативне супроводження суб'єктів академічної діяльності Університету через створення відповідних інформаційних ресурсів, діяльність з популяризації принципів академічної доброчесності; доступ до відкритих онлайн-курсів за тематикою академічної доброчесності та до основ інформаційної грамотності;

- реалізація програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників, адміністративного персоналу; проведення систематичних майстер-класів для членів органів Студентського самоврядування, учасників фокус-груп здобувачів вищої освіти із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, здобувачів вищої освіти та інших зацікавлених осіб з питань академічної доброчесності;

- включення до освітніх програм освітніх компонентів (їх складових), що забезпечують формування компетентностей з дотримання етичних норм, цінностей і принципів, академічного письма та інформаційної культури, належного використання штучного інтелекту;

- сприяння органам Студентського самоврядування Університету, первинній профспілковій організації студентів, Науковому товариству студентів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти у

популяризації правил наукової етики; проведення в межах виховної роботи університету, факультетів, кафедр заходів щодо формування у здобувачів вищої освіти культури академічної доброчесності тощо.

5.7 Інструментами контролю за дотриманням академічної доброчесності є обов'язкова перевірка академічних творів суб'єктів академічної діяльності на дотримання вимог академічної доброчесності (зокрема за допомогою спеціалізованих програмних засобів), здійснення опитування учасників освітнього та наукового процесів на предмет порушень академічної доброчесності, розгляд питань щодо дотримання академічної доброчесності під час засідань ректорату, Вченої ради Університету, вчених рад факультетів, кафедр тощо.

5.8 Процедури розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, порядку прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на такі порушення та порядку оскарження визначено у п. 8 цього Положення.

6 Формування Комісії із забезпечення академічної доброчесності та її повноваження

6.1 **Комісія із забезпечення академічної доброчесності** (далі – Комісія) – колегіальний орган, уповноважений розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи щодо реагування (санкції) на порушення академічної доброчесності. Основними завданнями Комісії є: забезпечення впровадження цінностей та принципів академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність Університету; виконання наглядової та контролюючої функцій щодо дотримання академічної доброчесності всіма суб'єктами академічної діяльності Університету; здійснення повноважень щодо виявлення, встановлення та розгляду фактів порушення академічної доброчесності і прийняття рішень про санкції, що можуть бути застосовані до осіб, які порушили академічну доброчесність; розгляд скарг учасників освітнього процесу в апеляційному порядку щодо випадків незгоди з визначеною санкцією за порушення академічної доброчесності.

6.2 У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, Законом України «Про академічну доброчесність», законодавством у сфері освіти та науки, Статутом Університету, Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Університету, іншими нормативними документами Університету та цим Положенням.

6.3 Комісія призначається наказом ректора терміном на два роки від дати її призначення. Персональний склад Комісії затверджується наказом ректора Університету. До складу Комісії входять: проректори Університету; завідувач відділу забезпечення якості вищої освіти; завідувач навчально-методичного відділу; завідувач навчального відділу; завідувач відділу навчально-виховної роботи; начальник науково-дослідної частини; завідувач відділу аспірантури та докторантури; начальник відділу кадрів; провідний

юрисконсульт; декани факультетів; голова Студентської ради університету; голова Наукового товариства студентів та молодих вчених Хмельницького національного університету, уповноважені особи та представники інших органів супроводу та контролю за дотриманням академічної доброчесності за необхідності.

6.4 Керівництво роботою Комісії здійснює голова Комісії, документальний супровід її діяльності – секретар Комісії. Голова та секретар Комісії обираються з числа членів Комісії на її першому засіданні. Рішення про обрання голови та секретаря Комісії затверджується протоколом засідання Комісії.

6.5 Засідання Комісії відбуваються не рідше двох разів на рік або, за рішенням її голови, частіше, у разі надходження та реєстрації у канцелярії Університету повідомлення про порушення академічної доброчесності. Процедура розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності регламентується розд. 8 цього Положення.

Комісія за ініціативи її голови скликається секретарем, який повідомляє членів Комісії та запрошених осіб про дату і місце засідання.

Засідання Комісії вважається правомочним за присутності на ньому не менше двох третин її членів.

Залежно від специфіки питання, що виноситься на розгляд Комісії, голова письмовим розпорядженням може формувати склад Тимчасової комісії з числа членів Комісії, суб'єктів академічної діяльності Університету для проведення службового розслідування. До роботи Комісії можуть бути залучені зовнішні експерти з питань, що розглядаються, з правом дорадчого голосу.

6.6 Рішення Комісії ухвалюється відкритим голосуванням і вважається правомочним, якщо за нього проголосувало понад 50% присутніх на засіданні членів Комісії.

За результатами засідання Комісії секретар оформляє протокол, що підписується головою та секретарем Комісії. У протоколі зазначається рішення Комісії та його виконавці. У разі, якщо будь-який член Комісії не погоджується з рішенням Комісії, він може викласти власну думку, що заноситься до протоколу.

На підставі рішення Комісії про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності її голова за необхідності вносить подання на ім'я ректора або голови Вченої ради Університету для прийняття відповідного рішення в межах їх повноважень.

6.7 Оригінал протоколу та матеріали засідання Комісії зберігаються у секретаря впродовж трьох років, після закінчення строку зберігання знищуються за відповідним актом в установленому порядку.

7 Уповноважені особи, органи супроводу та контролю за дотриманням академічної доброчесності

7.1 Уповноважені особи, органи супроводу та контролю за дотриманням академічної доброчесності забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності, їх упровадження в освітньо-наукову діяльність Університету, виконують наглядову, контролюючу функції, попереджають, зупиняють спроби порушення академічної доброчесності, застосовують оперативні заходи реагування (впливу) на порушення академічної доброчесності; здійснюють моніторинг виконання прийнятих рішень.

При виявленні, встановленні фактів порушення академічної доброчесності та при необхідності застосування заходів реагування, що виходять за межі повноважень уповноважених осіб, органів супроводу та контролю за її дотриманням, вони передають відповідні повідомлення (скарги, звернення) до Комісії для розгляду та ухвалення рішення щодо застосування конкретного(их) виду(ів) відповідальності.

7.2 До уповноважених осіб і органів супроводу та контролю за дотриманням академічної доброчесності належать:

- Вчена рада університету, Постійно діючі комісії Вченої ради Університету;
- Комісія з урегулювання конфліктних ситуацій в Університеті;
- уповноважена особа ректорату з питань запобігання та виявлення корупції;
- уповноважена особа з питань запобігання конфліктам інтересів;
- апеляційні комісії;
- відділи та підрозділи Університету (відділ забезпечення якості вищої освіти; навчально-методичний відділ; науково-дослідна частина Університету; відділ академічних видань та публікаційних сервісів, редакційні колегії видань Університету; Наукова бібліотека Хмельницького національного університету, зокрема особа відповідальна за розміщення кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти в Інституційному репозитарії Університету; відділ навчально-виховної роботи та ін.);
- спеціалізовані вчені ради, зокрема разові;
- особи, що здійснюють попередню експертизу дисертацій;
- відповідальні за адміністрування спеціалізованих програмних засобів (СПЗ) StrikePlagiarism та Anti-Plagiarism в Університеті; відповідальні по кафедрах за перевірку академічних творів на наявність академічного плагіату СПЗ; відповідальна особа відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення Наукової бібліотеки Університету за перевірку навчальних та навчально-методичних видань на наявність текстових збігів СПЗ Anti-Plagiarism;
- експертні комісії кафедр для допуску кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти до захисту (далі – Експертні комісії);
- екзаменаційні комісії;

- організатори конкурсів та олімпіад;
- керівники структурних підрозділів Університету, декани та їх заступники, завідувачі кафедр в межах власних функціональних обов'язків;
- педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники Університету, гаранті освітніх програм;
- наукове товариство студентів та молодих вчених;
- органи студентського самоврядування.

7.2.1 Вчена рада Університету забезпечує дотримання принципів академічної доброчесності шляхом визначення системи та ухвалення процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, академічної доброчесності, процедур організації освітнього процесу, ухвалення рішень з питань присвоєння вчених звань, прийняття рішень щодо визнання документів про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання тощо. **Постійно діючі комісії Вченої ради Хмельницького національного університету**, як її робочі органи, що діють відповідно до Положення про Постійно діючі комісії Вченої ради Хмельницького національного університету, в межах системи внутрішнього забезпечення якості здійснюють попередній аналіз, експертизу проєктів рішень щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, зокрема щодо дотримання цінностей, принципів і правил академічної доброчесності суб'єктами академічної діяльності Університету та контроль за їх виконанням.

7.2.2 Діяльність Комісії з урегулювання конфліктних ситуацій в Університеті регламентується Положенням про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій та спрямована на розгляд, аналіз й врегулювання конфліктних ситуацій, що виникають між учасниками освітнього процесу; забезпечення об'єктивного, неупередженого і конфіденційного розгляду звернень; прийняття рішень та надання рекомендацій щодо врегулювання конфлікту, відновлення порушених прав тощо.

7.2.3 Уповноважена особа ректорату з питань запобігання та виявлення корупції є посадовою особою, яка забезпечує супровід і контроль за дотриманням антикорупційного законодавства, принципів доброчесності та етичної поведінки в Університеті. Функції та повноваження Уповноваженої особи визначені відповідним Положенням.

7.2.4 Уповноважена особа з питань запобігання конфліктам інтересів є посадовою особою, виконує функції із забезпечення виконання порядку запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб Університету, відповідно до вимог Порядку запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

7.2.5 Апеляційні комісії забезпечують реалізацію права суб'єктів академічної діяльності на оскарження прийнятих рішень, перевіряють їх обґрунтованість та сприяють відновленню порушених прав осіб, діючи на засадах прозорості, колегіальності та академічної доброчесності. Порядок створення, функціонування апеляційних комісій та розгляду звернень громадян з окремих питань діяльності Університету регламентується низкою

відповідних документів: Положенням про приймальну комісію Хмельницького національного університету, Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті, Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у Хмельницькому національному університеті, Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті, цим Положенням та іншими нормативними документами.

7.2.6 Відділ забезпечення якості вищої освіти є структурним підрозділом Університету, який, згідно з відповідним Положенням, здійснює супровід і контроль за функціонуванням системи внутрішнього забезпечення якості освіти, розроблення її нормативної бази, зокрема щодо дотримання принципів академічної доброчесності шляхом створення та підтримки ефективної системи запобігання і виявлення академічного плагіату, популяризації принципів культури якості й створення освітнього середовища з нульовою толерантністю до проявів академічних порушень. Завідувач або представник відділу обов'язково входить до складу Комісії з академічної доброчесності.

7.2.7 Науково-дослідна частина Університету (НДЧ) є структурним підрозділом Університету, який, згідно з відповідним Положенням, здійснює супровід і контроль за дотриманням академічної доброчесності в межах наукової діяльності. Разом з **відділом аспірантури та докторантури** НДЧ забезпечує організаційно-методичний супровід підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів, зокрема аспірантів і докторантів, підтримку наукових шкіл та науково-дослідницьких проєктів, координацію діяльності Наукового товариства студентів та молодих учених, сприяє належному оформленню об'єктів інтелектуальної власності тощо. НДЧ спрямовує діяльність на підтримку етичних стандартів у науковій діяльності, контролює дотримання вимог доброчесності при плануванні, виконанні та публікації наукових результатів, забезпечує прозорість процедур, пов'язаних із підготовкою дисертаційних робіт, патентною діяльністю та роботою наукових об'єднань.

7.2.8 Відділ академічних видань та публікаційних сервісів, Навчально-методичний відділ, Редакційно-видавничий відділ є структурними підрозділами Університету, які, відповідно до власних Положень та Положення про фахові періодичні видання ХНУ, здійснюють супровід і контроль за дотриманням академічної доброчесності в частині наукових, навчальних та навчально-методичних видань, забезпечують організацію, координацію та експертне оцінювання поданих матеріалів, дотримання вимог академічної доброчесності, видавничої етики у процесі підготовки, рецензування та оприлюднення академічних творів. **Редакційні колегії видань Університету** як колегіальні органи сприяють якісному формуванню редакційного портфеля, рецензують подані до публікації статті, зокрема контролюють дотримання авторами академічної доброчесності.

7.2.9 Наукова бібліотека Хмельницького національного університету є структурним підрозділом Університету, діяльність якого, згідно з відповідним Положенням, спрямована на популяризацію цінностей і принципів академічної доброчесності та культури академічного письма. Наукова бібліотека, відповідно до Положення про Інституційний репозитарій Хмельницького національного університету, виступає координатором і основним виконавцем процесу створення та функціонування репозитарію, забезпечуючи його технічну підтримку, адміністрування, перевірку правильності та коректності занесення метаданих. **Відповідальні особи за розміщення академічних творів суб'єктів академічної діяльності в Інституційному репозитарії Університету** забезпечують своєчасне та коректне завантаження цифрових версій кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, наукових праць, навчальних, навчально-методичних видань учасників освітнього процесу до Інституційного репозитарію, перевіряють відповідність поданих матеріалів встановленим технічним і нормативним вимогам, контролюють наявність необхідних супровідних документів, дотримання вимог академічної доброчесності та авторського права.

7.2.10 Відділ навчально-виховної роботи є структурним підрозділом Університету, діяльність якого, згідно з відповідним Положенням, спрямована на соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, популяризацію цінностей і принципів академічної доброчесності, сприяння діяльності органів студентського самоврядування, профспілкового комітету Первинної профспілкової організації студентів Університету тощо.

7.2.11 Спеціалізовані вчені ради, зокрема разові, під час атестації здобувачів ступенів доктора філософії та доктора наук оцінюють науковий рівень дисертацій та наукових публікацій, зокрема на предмет дотримання академічної доброчесності.

7.2.12 Особи, що здійснюють попередню експертизу дисертації на етапі її підготовки до проведення публічної презентації на засіданні кафедри/семінарі, є суб'єктами фахового контролю за дотриманням вимог академічної доброчесності під час підготовки та подання дисертаційних робіт на здобуття ступенів доктора філософії та доктора наук. Призначені рецензенти проводять незалежний аналіз дисертацій щодо відповідності встановленим науковим, методичним і етичним вимогам, зокрема й щодо дотримання академічної доброчесності.

7.2.13 Відповідальні за адміністрування спеціалізованих програмних засобів (СПЗ) StrikePlagiarism, Anti-Plagiarism в Університеті; відповідальні по кафедрах за перевірку академічних творів СПЗ; відповідальна особа відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету за перевірку навчальних та навчально-методичні видань СПЗ є суб'єктами технічного супроводу системи забезпечення академічної доброчесності в Університеті. Відповідальні здійснюють організацію та проведення перевірки кваліфікаційних робіт та інших академічних творів здобувачів вищої освіти, наукових робіт,

навчальних та навчально-методичних видань на наявність текстових збігів, неправомірних запозичень із використанням СПЗ, формують відповідні звіти, забезпечують їх належне зберігання й передачу зацікавленим підрозділам/особам. Відповідальні у своїй діяльності керуються Порядком перевірки академічних творів суб'єктів академічної діяльності Хмельницького національного університету на дотримання академічної доброчесності, інструкціями з використання СПЗ.

7.2.14 Експертні комісії кафедр для допуску кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти до захисту є колегіальними органами внутрішнього контролю за дотриманням вимог академічної доброчесності під час підготовки кваліфікаційних робіт. Експертна комісія здійснює аналіз кваліфікаційної роботи щодо дотримання академічної доброчесності, враховує результати перевірки спеціалізованими програмними засобами та надає висновок щодо можливості допуску роботи до захисту. Експертна комісія у своїй діяльності керується Порядком перевірки академічних творів суб'єктів академічної діяльності Хмельницького національного університету на дотримання академічної доброчесності.

7.2.15 Екзаменаційні комісії в Університеті здійснюють перевірку та оцінювання науково-теоретичної та практичної підготовки здобувачів освітніх ступенів бакалавра / магістра з метою встановлення фактичної відповідності якості їх підготовки вимогам стандарту вищої освіти з певної спеціальності та відповідної освітньої програми з урахуванням дотримання ними академічної доброчесності шляхом проведення атестаційних іспитів та/або захисту кваліфікаційної роботи.

7.2.16 Організатори конкурсів та олімпіад контролюють дотримання академічної доброчесності в позанавчальних конкурсних процедурах. Під час організації та проведення конкурсів, олімпіад тощо організатори зобов'язані забезпечувати чесність, неупередженість оцінювання, повагу до прав інтелектуальної власності, недопущення плагіату та інших форм академічних порушень, а також створювати умови для прозорого та справедливого змагального процесу. Основними функціями організаторів є розроблення правил і критеріїв оцінювання заходів, інформування учасників про вимоги академічної доброчесності, моніторинг дотримання цих вимог під час конкурсних процедур, розгляд звернень і скарг учасників щодо порушень та, за потреби, ініціювання процедур реагування відповідно до цього Положення.

7.2.17 Керівники структурних підрозділів, декани та їх заступники, завідувачі кафедр, гаранті освітніх програм у межах їх посадових обов'язків запобігають та виявляють факти порушення академічної доброчесності працівниками Університету та здобувачами вищої освіти під час освітньо-наукової діяльності. Вони ознайомлюють суб'єктів академічної діяльності з Положенням та Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету та організовують підписання ними Декларації учасника освітнього процесу щодо дотримання академічної доброчесності (Додаток А), організовують анкетування суб'єктів академічної діяльності з питань дотримання принципів

академічної доброчесності; здійснюють моніторинг результатів підсумкової атестації здобувачів вищої освіти, стану перевірок кваліфікаційних робіт на дотримання вимог академічної доброчесності тощо. Підписані Декларації зберігаються в особових справах суб'єктів академічної діяльності у відділі кадрів Університету. Завідувачі кафедр стежать, щоби розділ «Політика дисципліни» робочих програм навчальних дисциплін містив вимоги щодо дотримання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності.

7.2.18 Педагогічні, науково-педагогічні працівники Університету зобов'язані не лише особисто дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, а й власним прикладом сприяти їх утвердженню у здобувачів вищої освіти, формувати культуру доброчесності, стимулювати та заохочувати учасників освітнього процесу до дотримання академічної доброчесності, навчати цих принципів, контролювати, попереджати, виявляти факти та припиняти виявлені порушення академічної доброчесності.

7.2.19 Наукове товариство студентів та молодих вчених сприяє формуванню культури академічної доброчесності через залучення здобувачів вищої освіти до наукових досліджень, розвиток навичок самостійної наукової роботи, консультування з підготовки наукових публікацій та популяризацію принципів наукової етики.

7.2.20 Органи студентського самоврядування (ОСС) беруть участь у формуванні культури академічної доброчесності, здійснюють контроль за дотриманням учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності, сприяють інформуванню здобувачів вищої освіти щодо запобігання порушенням академічної доброчесності. Представники ОСС беруть участь у роботі колегіальних органів Університету.

7.3 Уповноваженими особами, представниками органів супроводу та контролю за дотриманням академічної доброчесності не можуть бути особи, які притягувалися до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності.

8 Процедура розгляду порушень академічної доброчесності

8.1 Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, вчиненого суб'єктом академічної діяльності, має право повідомити про це письмово (у паперовій чи в електронній формі), шляхом реєстрації відповідного повідомлення у канцелярії Університету, Комісію із забезпечення академічної доброчесності або ректора Університету, керівника наукового видавництва, організатора конкурсу, які протягом трьох робочих днів приймають одне з таких рішень:

- про надсилання його до Комісії із забезпечення академічної доброчесності;

- про притягнення особи до відповідальності (згідно з п. 8.14, розд. 9).

8.2 У повідомленні має бути зазначено:

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) або найменування заявника (для юридичної особи), його поштову адресу або адресу електронної пошти та номер телефону (за наявності);

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, ступінь вищої освіти, рік присудження ступеня вищої освіти, спеціальність, освітню програму, та (за наявності інформації) про місце роботи, поштову адресу або адресу електронної пошти та номер телефону;

- зміст (опис) порушення академічної доброчесності такою особою;

- докази, що підтверджують факт порушення академічної доброчесності, включаючи прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) автора/авторів та посилання на джерело оприлюднення розробок, наукових (науково-технічних) результатів, що належать іншим особам та були використані особою, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності;

- пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. В електронному зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, куди суб'єкту академічної діяльності може бути надіслана відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним/нею.

Письмове повідомлення має бути підписане суб'єктом академічної діяльності із зазначенням дати. Застосування кваліфікованого або удосконаленого електронного підпису в разі надсилання електронного повідомлення не вимагається, окрім електронних повідомлень про факт порушення академічної доброчесності щодо особи, якій присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію.

8.3 Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація містить фактичні дані, що вказують на можливий факт порушення академічної доброчесності, які можуть бути перевірені. В іншому випадку Комісія із забезпечення академічної доброчесності має право залишити повідомлення без розгляду.

Не допускається подання повідомлення без обґрунтованої інформації по суті порушення, з неправдивою (наклепницькою) інформацією про факт порушення, що базується на неперевіреніх фактах (має характер припущення), подання анонімного клопотання.

8.4 Голова Комісії впродовж трьох днів після отримання повідомлення, зареєстрованого в канцелярії Університету, ініціює засідання Комісії із забезпечення академічної доброчесності Університету.

Комісія протягом 10 робочих днів з дня надходження повідомлення:

- ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення або про залишення повідомлення без розгляду і повідомляє про це заявника;

- у разі початку розгляду повідомлення: формує склад Тимчасової комісії для проведення службового розслідування; надсилає/надає особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію та не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду інформує її про дату, час і місце розгляду повідомлення.

8.5 Тимчасова комісія має складатися не менше ніж з трьох членів Комісії Університету, затверджених до її складу, зокрема це декан відповідного факультету та/або керівник структурного підрозділу, юрисконсульт, у разі розгляду факту вчинення порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти – представник органу студентського самоврядування. Склад Тимчасової комісії та її голова затверджуються наказом ректора Університету за поданням голови Комісії Університету.

8.6 Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності Тимчасовою комісією складається з таких етапів:

- інформування особи, стосовно якої надійшло повідомлення, про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності;
- інформування заявника чи його представника (за наявності) про початок розгляду повідомлення;
- проведення службового розслідування;
- підготовка протоколу засідання комісії про результати службового розслідування з висновками та визначенням санкцій за порушення академічної доброчесності.

8.7 Тимчасова комісія на своєму засіданні розглядає зміст повідомлення, забезпечує перевірку, повне та всебічне дослідження доказів, наведених у повідомленні, за потреби отримує від заявника/скаржника в письмовій формі уточнювальну/додаткову інформацію щодо факту(ів) вчинення порушення академічної доброчесності та призначає дату, час і місце розгляду повідомлення.

У визначену дату Тимчасова комісія проводить зустріч з особою, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності. У разі неможливості присутності цієї особи без поважної причини або відмови від участі зустріч проводиться без неї.

8.8 Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів комісії, ректора та особи, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності.

8.9 Розгляд питання щодо притягнення до академічної відповідальності здобувачів вищої освіти віком до 18 років здійснюється із запрошенням їхніх батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує здобувач вищої освіти.

8.10 Особа, стосовно якої розглядається повідомлення, має право:

- бути поінформованою про початок процедури розгляду повідомлення;
- призначати та відкликати свого представника в розгляді повідомлення;
- ознайомитися із матеріалами, що розглядаються Тимчасовою комісією, із протоколом про результати службового розслідування та з іншою інформацією, що стосується розгляду факту порушення; за власною

ініціативою чи за запитом комісії надавати письмові пояснення по суті справи; відмовитися від пояснень у разі запиту на їх надання від комісії;

- бути поінформованою про дату, час і місце та бути присутньою на засіданні Тимчасової комісії на етапі розгляду питання про притягнення зазначеної особи до академічної відповідальності;

- брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

8.11 Особа, що повідомила про факт порушення академічної доброчесності (викривач академічної недоброчесності), має право:

- бути повідомленим про свої права та обов'язки;
- подавати докази на підтвердження свого повідомлення;
- отримувати від уповноваженого органу, до якого він подав повідомлення, підтвердження його прийняття і реєстрації;

- давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;

- на конфіденційність;

- отримувати інформацію про стан та результати розгляду за фактом повідомлення ним інформації.

Викривач академічної недоброчесності має гарантії щодо захисту трудових прав (викривача не може бути звільнено чи примушено до звільнення, притягнуто до дисциплінарної відповідальності чи піддано з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на вищу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням).

8.12 З метою запобігання конфлікту інтересів під час розгляду повідомлення за рішенням Тимчасової комісії можуть запрошуватися як експерти педагогічні, науково-педагогічні та/або наукові працівники інших закладів освіти, наукових установ тощо.

У прийнятті рішення щодо встановлення факту порушення особою академічної доброчесності не може брати участь особа, яка має конфлікт інтересів.

8.13 За кожне порушення академічної доброчесності суб'єкти академічної діяльності Університету можуть бути притягнуті як до виховних заходів реагування, так і до заходів в межах притягнення до академічної та /або дисциплінарної відповідальності залежно від рішення Комісії (див. розділ 9 цього Положення). Комісія також може розглядати питання щодо вчинення дій, які містять ознаки порушення академічної доброчесності, з наданням рекомендацій щодо притягнення до інших видів відповідальності, передбачених чинним законодавством України.

Застосування конкретних санкцій на порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням (крім випадку, якщо санкція визначена Законом України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням):

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмови від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеня впливу порушення на репутацію Університету, факультету, кафедри, наукової школи тощо;
- ступеня впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників);
- курсу навчання здобувача вищої освіти та рівня вищої освіти;
- інших обставин вчинення порушення.

8.14 У разі визнання факту порушення академічної доброчесності особою, стосовно якої розглядається повідомлення, перевірка і дослідження доказів не проводяться.

8.15 Рішення про наявність (відсутність) порушення академічної доброчесності за результатами проведення службового розслідування Тимчасовою комісією має рекомендаційний характер, оформляється протоколом, підписується всіма членами Тимчасової комісії та особою, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, передається голові Комісії Університету для розгляду та затвердження.

Рішення Тимчасової комісії має бути обґрунтованим, тобто ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення, або на підставі визнання особою факту порушення академічної доброчесності, та містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності і санкцію(ї) за таке порушення.

8.16 Остаточне рішення про наявність (відсутність) порушення академічної доброчесності та застосування санкції(й) приймає Комісія. На підставі рішення Комісії за поданням її голови ректор Університету ухвалює відповідні адміністративні рішення, передбачені законодавством України та цим Положенням.

8.17 Особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності та прийнято рішення про притягнення її до відповідальності, а також особа, яка подала повідомлення, мають право оскаржити таке рішення (див. розділ 10 цього Положення).

8.18 Рішення Комісії, ухвалене у встановленому порядку, набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження, якщо його не було оскаржено. У разі оскарження таке рішення набирає чинності з дня оприлюднення рішення суб'єктом розгляду скарги.

8.19 Рішення Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання, за результатами розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності,

оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету протягом п'яти робочих днів із дня його прийняття з дотриманням вимог законодавства України про захист персональних даних.

8.20 Примірник рішення Тимчасової комісії, Комісії із забезпечення академічної доброчесності та матеріали процедури розгляду справи про порушення академічної доброчесності зберігаються у Комісії Університету впродовж трьох років.

8.21 Загальний термін розгляду повідомлення та прийняття рішення про наявність (відсутність) порушення академічної доброчесності становить не більше шести місяців із дня реєстрації повідомлення.

9 Відповідальність за дотримання академічної доброчесності та її порушення

9.1 Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на суб'єктів академічної діяльності Університету.

Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення академічної доброчесності, лише у разі встановлення такого факту відповідно до процедур, визначених розділом 8 цього Положення (принцип презумпції академічної доброчесності).

9.2 Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- 1) виховні заходи;
- 2) притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;
- 3) реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;
- 4) інституційні заходи реагування.

Рішення про застосування дисциплінарної відповідальності ухвалює Комісія із забезпечення академічної доброчесності або ректор.

9.3 Особа притягається до відповідальності виключно у разі встановлення факту вчинення нею порушення академічної доброчесності.

Встановлення факту порушення академічної доброчесності та прийняття рішення про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноважених осіб, органів супроводу та контролю за дотриманням академічної доброчесності, Комісії із забезпечення академічної доброчесності в межах своїх повноважень.

9.4 До особи, яка порушила академічну доброчесність, може бути застосовано одну або декілька санкцій.

9.4.1 До здобувачів вищої освіти можуть бути застосовані такі санкції за порушення академічної доброчесності:

- 1) виховні заходи реагування:

– усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

- письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма; повторне виконання завдання;
- повторне виконання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи;
- відмова в допуску до захисту кваліфікаційної роботи, дисертації інших досліджень;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник;

2) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

- повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- припинення участі здобувача вищої освіти у заході контролю (контрольна робота, іспит, підсумкова атестація тощо) та повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);
- позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;
- відрاهування з числа осіб, які здобувають освіту за державним чи регіональним замовленням;
- позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;
- позбавлення права голосу у колегіальних органах управління Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на строк від одного до трьох років;
- виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути членом вченої ради на строк від одного до трьох років;
- відрاهування здобувача вищої освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами).

9.4.2 Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до вступників, учасників конкурсів:

- припинення участі у конкурсі;
- скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності).

9.4.3 До педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника та партнерів Університету при виявленні ознак, що вказують про намір особи вчинити порушення академічної доброчесності, застосовують оперативні виховні заходи впливу:

- попередження (усно або письмово) про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- відмова від співпраці;

– інші заходи впливу, передбачені нормативними документами Університету, договорами тощо.

9.4.4 Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника:

1) заходи у межах притягнення до академічної відповідальності:

– виключення зі складу вченої ради, інших колегіальних органів управління Університетом з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права голосу у колегіальних органах управління Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового ступеня на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора наук) на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проєктів на строк від одного до трьох років;

– заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;

– виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого закладом вищої освіти, науковою установою, з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на строк від одного до трьох років;

– відрахування здобувача наукового ступеня;

– позбавлення ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій);

– позбавлення наукового ступеня;

– позбавлення вченого звання;

– позбавлення педагогічного звання;

– позбавлення кваліфікаційної категорії;

– позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) Університетом.

2) заходи у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:

– догана;

– звільнення.

9.5 За встановлені факти порушень академічної доброчесності передбачені відповідні санкції:

9.5.1 Встановлення факту порушення академічної доброчесності в академічному творі, на підставі чи з урахуванням якого здійснюється присудження наукового (освітньо-творчого) ступеня, ступеня вищої освіти, є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового (освітньо-творчого) ступеня, ступеня вищої освіти.

Рішення про відмову у присудженні ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації (кваліфікацій) ухвалює екзаменаційна комісія, а про відмову у присудженні наукового (освітньо-творчого) ступеня – постійно діюча спеціалізована вчена рада (разова спеціалізована вчена рада).

9.5.2 **Відчуження авторства.** У разі встановлення факту відчуження авторства, вчиненого педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, така особа звільняється з Університету.

У разі встановлення факту відчуження авторства, вчиненого здобувачем вищої освіти (крім здобувачів ступеня доктора філософії/доктора мистецтва), до такого здобувача застосовується санкція (санкції) в межах притягнення до академічної відповідальності.

У разі встановлення факту відчуження авторства кваліфікаційної роботи, вчиненого здобувачем вищої освіти, такий здобувач відрховується із Університету.

У разі встановлення факту відчуження авторства, вчиненого здобувачем наукового (освітньо-творчого) ступеня, такий здобувач відрховується із Університету.

9.5.3 **Академічний плагіат.** У разі встановлення факту наявності академічного плагіату в оприлюдненому академічному творі такий академічний твір підлягає відкликанню. За вчинення академічного плагіату застосовується санкція (санкції) в межах притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності.

У разі вчинення педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником академічного плагіату внаслідок відчуження авторства така особа звільняється з Університету.

У разі вчинення здобувачем вищої освіти академічного плагіату внаслідок відчуження авторства на кваліфікаційну роботу такий здобувач відрховується з Університету.

У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у кваліфікаційній роботі (академічному творі), на підставі якої особі присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти та відповідну кваліфікацію (кваліфікації), вчене звання, Комісія університету ухвалює висновок про наявність порушення академічної доброчесності та приймає рішення про позбавлення особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням відповідного академічного твору у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України та внутрішніми нормативними актами

Університету, з подальшим визнанням відповідного документа про освіту або науковий ступінь недійсним у встановленому законодавством порядку.

9.5.4 Приписування авторства. У разі встановлення факту приписування авторства в оприлюдненому академічному творі такий академічний твір відкликається видавцем.

До педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, здобувачів наукового ступеня, які не брали участі у створенні академічного твору, але зазначені серед його авторів, застосовуються санкції в межах притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності. До здобувачів вищої освіти, які зазначені як автори такого академічного твору, можуть бути застосовані санкції в межах виховних заходів реагування та/або межах притягнення до академічної відповідальності.

Особа, яка, користуючись службовим становищем, схилила автора академічного твору до порушення академічної доброчесності у вигляді приписування авторства собі чи іншій особі може бути притягнена до академічної та/або дисциплінарної відповідальності.

9.5.5 Самоплагіат. У разі встановлення факту самоплагіату в науковій статті така наукова стаття відкликається та не враховується для цілей присудження наукового ступеня, присвоєння вченого звання, кваліфікаційної категорії, під час оцінювання результатів наукової та науково-педагогічної діяльності.

У разі виявлення у звіті про виконання наукового проєкту наукових результатів, що були оприлюднені раніше, до початку його виконання, які подаються як результати виконання цього проєкту, замовник проєкту може визнати цей проєкт невиконаним або виконаним частково.

Особа притягається до академічної відповідальності за самоплагіат, якщо його вчинено з метою досягнення кількісних показників, необхідних для проходження атестації, підтвердження (присвоєння, присудження) кваліфікації, присудження наукового ступеня, присвоєння вченого звання, призначення на посаду, звітування про результати наукової (освітньої) діяльності, а також у разі наведення у звітах про виконання освітніх, наукових, науково-технічних (інноваційних) проєктів результатів, що були опубліковані раніше, як таких, що отримані при виконанні відповідних проєктів, під час проведення конкурсів у сфері освіти і науки.

За вчинення самоплагіату до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника застосовуються санкції в межах притягнення до академічної відповідальності. За вчинення самоплагіату до здобувачів вищої освіти застосовуються санкції в межах виховних заходів реагування та/або межах притягнення до академічної відповідальності.

9.5.6 Фабрикація. За вчинення фабрикації до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника застосовуються санкції в межах притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності.

За вчинення фабрикації до здобувача наукового ступеня, здобувача вищої освіти застосовуються санкції в межах притягнення до академічної відповідальності.

9.5.7 Фальсифікація. За вчинення фальсифікації до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника застосовуються санкції в межах притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності.

За вчинення фальсифікації до здобувача наукового ступеня, здобувача вищої освіти можуть застосовуватися санкції в межах притягнення до академічної відповідальності.

9.5.8 Недоброчесне використання результатів, згенерованих ШІ. За доброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, до особи застосовуються санкції в межах виховних заходів реагування та/або межах притягнення до академічної відповідальності, або санкції визначені умовами конкурсу.

9.5.9 Доброчесне оцінювання. У разі встановлення факту доброчесного оцінювання відповідна оцінка має бути приведена (за можливості) у відповідність із продемонстрованими чи оприлюдненими результатами академічної діяльності. За вчинення доброчесного оцінювання до особи застосовуються санкції в межах притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності.

9.5.10 Несамостійне виконання завдання. Несамостійно виконане завдання вважається невиконаним та не підлягає оцінюванню. За несамостійне виконання завдання до особи застосовуються санкції, в межах виховних заходів реагування та/або межах притягнення до академічної відповідальності, або санкції, визначені умовами конкурсу.

9.5.11 Недозволена допомога. До особи, яка надавала недозволену допомогу, застосовуються санкції в межах виховних заходів реагування та/або межах притягнення до академічної відповідальності, або санкції, визначені умовами конкурсу.

9.5.12 Академічний саботаж. За вчинення академічного саботажу до особи застосовуються санкції в межах виховних заходів реагування та/або межах притягнення до академічної відповідальності, або санкції, визначені умовами конкурсу.

9.5.13 Схиляння до порушення академічної доброчесності. За схиляння до порушення академічної доброчесності до педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників застосовується санкція у вигляді догани та/або санкції в межах притягнення до академічної відповідальності, або санкції, визначені умовами конкурсу.

За схиляння до порушення академічної доброчесності до здобувача вищої освіти застосовується санкція у вигляді письмового попередження та/або інші санкції в межах притягнення до академічної відповідальності, або санкції, визначені умовами конкурсу.

9.6 Порушення академічної доброчесності вступником (учасником конкурсу) під час вступного випробування (конкурсу) є підставою для припинення участі такого вступника (учасника конкурсу) у вступному випробуванні (конкурсі).

Порушення академічної доброчесності вступником (учасником конкурсу), виявлене після проведення вступного випробування (конкурсу), є

підставою для анулювання такого вступного випробування (конкурсу) рішення про результати вступного випробування (конкурсу) особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності вступником, виявлене після його зарахування до складу здобувачів вищої освіти, є підставою для його відрахування зі складу здобувачів вищої освіти.

Порушення академічної доброчесності особою, яка бере участь у проведенні вступного випробування (конкурсу), зокрема є членом приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, має наслідком виведення такої особи зі складу відповідного органу та притягнення її до дисциплінарної відповідальності.

9.7 Педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання.

Посаду ректора Університету не може обіймати особа, стосовно якої було встановлено факт порушення академічної доброчесності у результаті відчуження авторства, академічного плагіату внаслідок відчуження авторства, приписування авторства в оприлюдненому академічному творі (протягом 10 років із дня встановлення такого факту).

9.8 Заходи щодо реагування на порушення академічної доброчесності в освітній, науковій та в інших сферах діяльності Університету, зазначаються у відповідних нормативних документах Університету.

9.9 Прийняті рішення про притягнення особи до відповідальності, застосовані санкції за порушення академічної доброчесності фіксуються у протоколах засідань Комісії, робочих та дорадчих органів Університету, вчених рад факультетів, кафедр тощо; у документах, що регламентують контроль за результатами навчальної та наукової діяльності, виконання кваліфікаційних робіт, написання академічних творів тощо.

9.10 До Університету за інституційні порушення академічної доброчесності можуть бути застосовані такі заходи реагування: позбавлення права утворювати спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та присуджувати наукові (освітньо-творчі) ступені; відмова в акредитації освітньої програми; скасування рішення про акредитацію освітньої програми; відмова в інституційній акредитації; зниження оцінки за результатами державної атестації наукової установи, закладу вищої освіти в частині провадження ним наукової (науково-технічної) діяльності; виключення наукової установи, закладу вищої освіти з Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави; притягнення до дисциплінарної відповідальності ректора Університету; виключення наукового видання Університету з переліку наукових фахових видань України.

Підстави і порядок застосування інституційних заходів реагування на інституційні порушення академічної доброчесності визначаються актами

законодавства, що регулюють порядок здійснення процедур, визначених ст.36 Закону України «Про академічну доброчесність».

10 Порядок подання та розгляду апеляції

10.1 У випадку незгоди з рішенням Комісії із забезпечення академічної доброчесності щодо застосування санкцій за порушення академічної доброчесності, особа, стосовно якої прийняте рішення Комісією, має право у триденний термін після оголошення рішення Комісії подати письмову апеляційну заяву на ім'я ректора (крім випадку, зазначеного п. 10.2 цього Положення).

У випадку незгоди з результатами перевірки академічного твору на дотримання вимог академічної доброчесності та з рішенням уповноваженої особи (органу супроводу та контролю) автор має право у триденний термін з моменту отримання результатів перевірки подати письмову апеляційну заяву: щодо навчальних робіт – на ім'я проректора з науково-педагогічної; наукових робіт – проректора з наукової роботи.

10.1.1 Для розгляду апеляційної заяви ректор/ проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи розпорядженням призначає голову апеляційної комісії та затверджує її склад з числа експертів з предметної області (не більше ніж 5 осіб) та представника відділу забезпечення якості вищої освіти.

10.1.2 Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу розпорядження про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання секретар апеляційної комісії має попередити заявника щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядають за його відсутності.

10.1.3 У разі необхідності отримання додаткової уточнювальної інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів із розривом не більшим ніж три робочі дні.

10.1.4 Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, стосовно якої розглядається апеляційна заява, згідно з принципом презумпції академічної доброчесності.

10.1.5 За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, за умови його присутності, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюся / не погоджуюся». Висновки апеляційної комісії щодо результатів перевірки незгоди особи з рішенням уповноваженої особи (органу) передаються у триденний термін секретарю Комісії для зберігання.

10.2 У випадку незгоди з рішенням Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого звання, а також у випадку бездіяльності Комісії (неухвалення рішення протягом строку, визначеного п.8.21 цього Положення), особа має право оскаржити таке рішення до Національного агентства із забезпечення якості

вищої освіти протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення рішення чи спливу строку, визначеного п 8.21 цього Положення.

Комісія університету зобов'язана розглянути рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та прийняти рішення протягом 10 робочих днів з дня його отримання.

У випадку незгоди з рішенням Комісії університету на рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти особа має право його оскаржити до Вченої ради університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення.

10.3 У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб (а також на виконання доручень Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, відповідних державних установ тощо) розгляд апеляції здійснюється за наказом ректора.

11 Прикінцеві положення

11.1 Положення ухвалюється Вченою радою Хмельницького національного університету.

11.2 Положення набирає чинності з моменту схвалення його більшістю членів Вченої ради Хмельницького національного університету та введення у дію наказом ректора.

11.3 Всі суб'єкти академічної діяльності зобов'язані знати принципи і норми Положення, дотримуватися їх. Незнання встановлених правил та норм не може слугувати виправданням щодо порушення.

11.4 Невиконання норм Положення є предметом розгляду за процедурами відповідно до розділів 8, 9, 10 цього Положення.

11.5 Зміни і доповнення до Положення виносяться на розгляд Вченої ради Хмельницького національного університету за поданням відділу забезпечення якості вищої освіти Університету на основі змін законодавства та урахування пропозицій стейкхолдерів. Зміни і доповнення до Положення в частині відповідальності здобувачів вищої освіти погоджуються з Студентською радою Університету, Науковим товариством студентів та молодих вчених Університету.

ДОДАТОК А

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДЕКЛАРАЦІЯ УЧАСНИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

щодо дотримання академічної доброчесності

Цією декларацією я, _____
Прізвище, ім'я, по батькові

здобувач вищої освіти (шифр та назва спец-ті, рівень вищої освіти, курс, академічна група)
/ науковий, науково-педагогічний, педагогічний працівник, працівник

назва факультету / назва кафедри, факультету (структурного підрозділу)

підтверджую, що ознайомився (- лась) з Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті та Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету і **зобов'язуюсь** дотримуватися їх вимог під час освітнього процесу, проведення наукової діяльності, виконання організаційно-адміністративних функцій тощо.

Усвідомлюю, що у разі порушення мною цінностей, принципів та правил академічної доброчесності нестиму відповідальність перед академічною спільнотою університету згідно з нормами, визначеними Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті, законодавства України.

«___» _____ 20 ____ р.

Підпис